

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice št. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Sestopna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnishvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
60 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 202.

V Ljubljani v sredo, 29. oktobra 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. —50
do konca decembra „ 1—
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. —85
do konca decembra „ 170

Čehi in Hrvati.

Slovenci imajo dva sorodnika, za katera se zanimajo v prvi vrsti: Hrvate in Čehe. Hrvata ljubimo z bratovskim čutom, izvirajočim iz bližnjega sosedstva, skupne povestnice in krvnega pobratimstva. Jezik, kateri se čuje onstran Sotle in Kolpe, je tako soroden naši materinščini, da niti toliko razlike ni med njima, kakor med gorenje-nemškim narečjem in nižjo nemščino. Skupni boji proti turškemu sovragu vtvrtili so našo solidarnost, gospodarstveno gibanje s svojimi tesnimi sponami jo ojačuje dan za dnevom. Naravna vez, katera nas spaja s českim življenjem, pač ni tako trdna. Pazno moramo poslušati brata Čeha, ako ga hočemo razumeti, in tudi zgodovina je le redko kedaj v ožjo dotiko spravila obe geografično po vsem ločeni plemeni. Toda če se oziramo na intenzivno delavnost tega sorodnika, na visoko stopinjo kulture njegove, na energijo in vzorno žilavost, katera ga je rešila stoletne pozabljenosti ter mu otvorila

duri sijajne bodočnosti, potem se spoštljivo klanjamo temu vzglednemu narodu ter se ponosno spominamo na to, da smo i mi vzrasli na istem deblu kakor bratje naši na obrežji Labe in Vltave. Ni čuda tedaj, da z opravičeno paznostjo sledimo političnim peripetijam hrvatskih in českih bratov: saj je tudi v naših prsih prepričanje živo, da napredujemo in nazadujemo z usodami svojih naravnih zaveznikov.

Ali skoro si ne moremo misliti večjega razločka, nego je oni, ki se razodeva med političnimi rabukami v sosedni Hrvatski in mirnim delovanjem na českem ozemlju. Nam, ki iz daljave bolestnim srcem gledamo tužne prizore v hrvatskem saboru ter se plašno oziramo po črnih oblakih, zbirajočih se nad glavami hrvatskih sosedov, nam vsaj vsiluje se misel, da se bode narod med Dravo in Savo še bridko pokoriti moral za vrtoglavo onih nezrelih elementov, kateri sedaj politično vreme delajo v Zagrebu in drugod na Hrvatskem. Z vso odločnostjo obsojali smo od nekdanj paroksisem „stranke prava“. V kolikor so nam hrvatske razmere znane, obžalovati smo morali monstrozne prepire v zagrebški deželni sobani; surovost, izražajoča se v brezmerem psovanji, polnila je nam dušo z opravičenim srdom, in če smo primerjali obširno postavno avtonomijo trojedine kraljevine z rastočo bledo in duševno zanemarjenostjo njenega prebivalstva, dejali smo sami pri sebi, da tolpa Starčevičevih privržencev, nič manj pa tudi nezavisna stranka ne hodijo po onih potih, po katerih narodi dospevajo h konečnemu cilju, do gmotnega in dušnega blagostanja. In vesele nade, da bi se skoro zjasnilo nebo nad Hrvatsko, so nam zginitile zlasti v zadnjem času. Kar se je v pretečenem tednu pripetilo v hrvatskem saboru, nima več analogije v parlamentarnem življenju sedanjega veka. Odkar je mladi poslanec dr. Hinkovič imenom „stranke prava“ zbornici izročil gorostasni svoj adresni načrt, čudno to zmes veleizdajske norosti in nebuloznega domoljubja, odkar je na dnevnem redu glasovita ta izjava, katera

zanika ves državnopravni položaj v naši monarhiji ter celó žali sveto osebo premilostnega vladarja, niso potihnile bojne vihere v hrvatskem parlamentu. Dan za dnevom izzivali so Starčevičevi pristaši nove izgrede, onemogočili so s svojimi provokacijami vsako mirno obnavljanje, pri vsaki seji se je bilo bati, da si razgrete stranke ne pridejo do živega, in konečno je bila večina primorana, z oboroženo silo, z bajoneti žandarjev, izterati nepokojneže, kateri so s svojim obnašanjem — vedoma — ob ves kredit spravili politično zrelost hrvatskega naroda.

Nikakor ne tajimo, da se za ono obliko konstitucionalizma, katera se je te dni ugnjezdila v Zagrebu, ne moremo navduševati. Uže ta faktum, da so orožniki uhod v saborsko palačo morali zabraniti izbranim poslancem, nas je neprijetno dirnil, in novi opravični red z izredno diskrecijonarno oblastjo predsednikovo zdel se je nam v nekem oziru podoben oni ključanici, s katero so se usta zatvorila Papagenu v Mozartovi operi. Parlamentna skupina brez govorniške svobode — to je protislovje samo po sebi, in baš taka nenaravna anomalija uvedla se je sedaj v ustavni kodeks naših hrvatskih bratov. Toda če pomislimo, na kak nečuvni način je besna opozicija divjala ter neprestano motila in zaprečevala razprave, moramo vendar priznati, da se z navadnimi določili poslovnega reda ne bi ničesar bilo doseglo pri takih elementih. Položaj je bil čisto izreden, in če narodna večina ni nameravala, odpovedati se ustavnemu življenju sploh, če je hotela rešiti nagodbo z Ogersko, pravno podlogo hrvatski avtonomiji, morala se je poslužiti tako drastičnih sredstev, kakršna so se zadnje dni bila uporabljala pred deželno hišo v hrvatski stolnici.

„Stranka prava“ morala je proti svoji volji ostaviti deželno zbornico, „nezavisnjaci“ so ji prostovoljno sledili. To si ni zgodilo takoj, stoprav sredi druge seje se je zmerna opozicija domislila, da je deželni zbor nezakonit, ako pogrešamo v njem zastopnike nekolicih volilnih kotarov. S prva so se „neza-

Listek.

Mohorske knjige.

Leto za letom podaja nam slavna „Mohorska družba“ pravo zakladnico raznovrstnega berila za dolge jesenske in zimske večere. Sedaj ravno kar razpošilja svoje letošnje knjige, ki so: 1.) Koledar; 2.) „Miklova Zala“, povest iz turških časov; 3.) „Občna zgodovina“, X. snopič; 4.) „Slov. pravnik“, II. snopič; 5.) „Cerkvena pesmarica“, II. del; 6.) „Življenje Marije in Jožefa“, III. snopič. Gotovo same lepe, dobre in koristne knjige, in vse to — skupaj 78 tiskanih pól — dobi se za donesek jednega samega goldinarja!

No, navzlic temu imel sem večkrat priliko slišati, da ljudstvo s knjigami ni prav zadovoljno. Družbi je sicer letos zopet mnogo novih udov priraslo (vseh skupaj jih je sedaj 28502), a za to gre v prvi vrsti brez dvojbe hvala č. poverjenikom, ki res z izredno go-rečnostjo za družbo delujejo; v drugi vrsti pa

ste, če se ne motim, največ „Cerkvena pesmarica“ in gosp. Volčičeva knjiga k tako sijajnemu napredku pripomogli. Kar se pa ostalih knjig tiče, želi si ljudstvo — vsaj pri nas — več zabavnega berila, to je: povesti, pravljic, pripovedek, pesmi, šaljivih spisov itd. Poučni spisi, in naj si bodo sicer še tako zanimljivo pisani, ne spadajo v to vrsto. — In na zabavno berilo, kakor sem ga v predstojecih vrsticah označil, se odbor — posebno zadnja leta sem — res premalo ozira. Zadnja leta prinesle so nam družbine knjige le malo, malo povesti, in še te niso bile prevzorne. A letos podaja nam odbor — razen nekaj malih drobtin — tudi samo jedno, sicer izvrstno povest: „Miklova Zala“.

Na škodo obče zabavnemu berilu protežoval je odbor dosedaj zlasti knjige pobožnega značaja. Tej stroki je vsako leto odmerjenih največ pól. Tako se nam (kakor za lansko) za prihodnje leto naznanjajo celó tri knjige pobožne vsebine; kajti „Cerkvena zgodovina“ in „Slovenska apostola sv. Ciril in Metod“ ste (poleg „Življenja Marije in Jožefa“) v prvi vrsti vsekako verski, cerkveni knjigi. In te

knjige bodo gotovo obsegale nad polovico vsega berila, da molčim o novcih, katere bode odbor za njih olepšanje (slike) še posebej potrosil. To se mi zdi vendar nekoliko preveč za cerkvene namene, posebno, ako še pomislimo, da od ostalega prostora, ki je za obče zabavno in poučno gradivo namenjen, odpade kakih deset pól za koledarske stvari in imenik družbinih udov, ki se prav za prav ne morejo k berilu prištevati! — S „Cerkveno zgodovino“ bi se po mojih mislih lahko še jedno leto počakalo; saj je podobno knjigo družba uže pred več leti izdala. Pač pa je želeli, da se gosp. Starčeva „Občna zgodovina“, ki se uže toliko let vleče, da so mnogi udje zaradi tega uže nevoljni, prej kot možno, okončá! Namestu „Cerkvene zgodovine“ naj bi torej družba prihodnje leto rajše prinesla nadaljevanje, in če možno, tudi konec „Občne zgodovine“!

Vsakemu udu po polnem vstreči, je težavno, ako ne celó nemogoče; kajti želje posameznih družbenikov so ravno tako različne, kakor njih stan in olik. Vsakemu ne ugaja vse: eden želi to, drugi uno; eden ljubi pred

visnjaci" izdatno udeležili adrese debate, očitno so dolgo odlašali, predno da so jo tudi oni potegnili in *Montem sacrum*. Da so s svojo secesijo neposredno utrdili pozicijo Starčevićancev v narodu, je po vsem jasno. Sploh smo uverjeni, da bode stranka zmerne opozicije, navzlic odličnim talentom, koje nahajamo med njenimi pristaši, kmalu izginila z političnega odra, kajti po vsej pravici se ji predbacivajo dve veliki zmoti: skrajni nazori, katerih uresničiti ni mogoče, in dejanjsko polovičarstvo. Političen program takozvanih „Zmernih“ v Hrvatski je gola utopija, je v diametralnem nasprotju z zgodovinskim in državnopravnim razvojem naše države. Svoji ožji domovini bočjeje priboriti popolno nezavisnost od Ogerske, a skupni državni zbor pred kraljevim venčanjem in skupna delegacija so po njih umovanji zadnji sledovi one zveze, katera med krono Štepanovo in Zvonimirjevo obstoji že 800 let. Ako se pa to uresniči, potem je dualizem uničen v Avstriji in na njegovo mesto stopi trijalizem. To se pa nikakor ne dá priboriti v sedanjih razmerah, in hrvatska opozicija, bodisi da se zbira pod zastavami proroka Starčevića, bodisi da jo v borbo vodi dr. Mazzura, ne bode z vsem svojim klubovanjem dosegla nič drugega, nego da se odpravi sedanja nagodba z Ogersko. O tem državnopravnem aktu pa trdi po vsej pravici praška „Politik“, da je nagodba leta 1868 Hrvatom že dovolila najskrajnejšo mero deželne samouprave.

Kako različna je pot, katero je ukrenil vrli narod česki pod vodstvom priznanih državnikov! Nasprotje nemško-liberalnih hegemonov na Českem je mnogo bolj opasno, bolj strastno, nego razkol med hrvatskimi strankami. Zlasti zadnje desetletje pred Taaffejevo vlado zdihoval je česki rod pod silnim pritiskom, kateri daleč prevaguje vse one madjarske nezakonitosti, o katerih se čujejo pritožbe na Hrvatskem. Ona avtonomija pa, ki je uzor narodnih voditeljev na Českem, kojoj zahtevajo za svoje staročastno kraljestvo, niti senca ni one samouprave, katero Hrvatje uže z davna dejanjsko uživajo! In vendar, kako dostojno so se vršile deželnozborske obravnave v praški zbornici, kako zmerno in spravljivo so se obnašali Čehi navzlic temu, da jih je nemška manjšina čestokrat provocirala s svojimi nasveti! Ko je šlo za volilno reformo, za spremembo sedanjega volilnega reda, s katerim se vpijoča, od vseh strani priznana krivica godi česki življi, odjenjala je večina v očigled nemškemu uporu ter sprejela predlog manjšine.

„Lex Kvičala“, dasi v teoriji po polnem opravičena, izročila se je vender šolski komisiji, in celo to je negotovo, če se bode v prihodnjem zasedanju pričelo meritorno posvetovanje o prevažnem zakonu. In predlog Bareutherjev, predlog Herbstov, katera sta vender v svojih posledicah drzni atentat na zgodov-

vinško jednoto kraljestva českega, nista se odbila takoj a limine, po prvem branji, temveč tudi tu nudila se je protivniku primerna prilika, objaviti svoje nazore ter utemeljevati težnje in terjatve svoje. V Pragi stojé na čelu narodnemu gibanju zreli politiki, skušeni in previdni državniki, na Hrvatskem dela se politika na ulicah, cestni agitatorji begajo siro- mašne in nevedne mase ter z drznimi rokami si prisvajajo častne embleme narodnega pravaštva!

Položaj Slovencev je tak, da ne moremo politiko delati na svojo pest, da se moramo oklepati svojih krvnih sorodnikov. Koga bomo tedaj posnemali, delavne, zmerne, spravljive Čehé ali one hujskače, kateri razgrajajo po Hrvatskem? Odgovor je lahek; v kolikor je nam znan značaj našega naroda, želje in potrebe njegove, smo do dobrega uverjeni, da se ogromna večina slovenstva nikedar ne bode dala zapeljati od onih nezrelih sanjačev, kateri bi tudi pri nas le preradi kopirali Starčevića, temveč da bode vztrajala na oni varni poti, po kateri hodi kompaktna narodna večina v kranjskem deželnem zboru!

Slovesni sprejem delegacij.

Pri včerajšnjem sprejemu delegacij odgovorilo je Njegovo veličanstvo na besede predsednikove tako-le:

„Zatrjevanje zveste udanosti, katere ste mi ravno izrazili, napolnuje me z odkritosrečno zadovoljnostjo.

Ko sem imel vas zadnjikrat zbrane krog Sebe, izrazil sem nado, da bode Evropa uživala tudi v bodočnosti blagoslove miru. To upanje se je uresničilo in lahko izrečem, da smemo tudi v prihodnje pričakovati dobo miru, nemotenega dela in vedno rastočega ljudskega blagostanja. Naše razmere k vsem evropskim velesilam in posebno k sosednjim državam se morajo kot najprijaznejše označiti.

Shod, katerega Sem nedavno imel z Nj. veličanstvi, cesarjem ruskim in nemškim, dal mi je priliko, da sem ponovil srčne Svoje razmere k ruski cesarski hiši; priča pa tudi, da so vsi trije vladarji in njihove vlade v po polnem soglasji, obdržati in utemeljiti podloge miru, ki so tako nujno potrebne za blagor njihovih ljudstev.

Naslanjaje se na pogodbe in na medsebojno zaupanje, ima ta jedinstvo namen, biti pomenljivo in vplivno poroštvo miru, katerega plodunosne posledice — to Sem prepričan — ne bodo samo nam, temveč tudi vsem narodom v prid.

V popolni oceni finančialnega položaja monarhije, trudila se je Moja vlada, troške za skupno vojsko tako omejiti, kolikor je le dopustila skrb za ohranjenje vojne čvrstosti in pripravljenosti.

ličnemu okusu posameznih družbenikov le s kolikor največ moči mnogovrstnim berilom vstreči. — Zatorej bi jaz ravno nasprotno svetoval, da naj izdava družba redno po sedem, namestu po šest knjig; kajti bi bila potem mnogovrstnost večja, tudi bi se dala tvarina bolj primerno razdeliti, kakor je to pri sedanjih osnovi mogoče. — Cela stvar bi bila po mojih mislih najbolje tako-le uravnana:

„Koledar“ naj bi prinašal razen navadnih koledarskih stvari i. menik družbinih udov, družbin oglasnik in v dodatku razno poučno-zabavno berilo. V tem dodatku pa bi se naj tiskali samo taki spisi, ki, ali niso obče-zanimljivi ali pa imajo le bolj začasno vrednost; kakor: „Razgled po svetu“ (ta „razgled“ je sicer prav primerna, a za mnoge ne prinaša večjidel nič novega), nekateri manj važni gospodarski in verski spisi ter vse bolj suhoparne razprave.

Druga knjiga, bi, kakor sedanje „Večernice“, obsegala povesti, pesmi ter razne zabavne in poučne članke. Kakor je znano, so „Večernice“ narodu izmed vseh knjig najbolj priljubljene, zato pa bi moral odbor ravno na to knjigo največjo skrb in pozornost obračati;

Varnost našega morskega bregovja zahteva, da se napravijo moderna brambena sredstva; svoto, ki je za to potrebna v prvem letu, zahtevalo bode uže sedaj Moje ministertvo.

V Bosni in Ercegovini trudila se je Moja vlada, da uvede v vseh strokah uprave povečano delovanje. Vesel napredek kaže se v razvitku teh dežel.

Svota, ki je potrebna za vojake, je letos znižana, ker se je število vojske zopet pomajšalo.

Donesek k upravnim troškom teh dežel iz skupnih sredstev se letos tudi ne bode jemal v poštev.

Vodi Me upanje, da bode rešitev danih vam nalog pričala o vaši domoljubni vztrajnosti in vaši potrjeni razsodnosti. Moje popolno zaupanje vas spremlja pri vaših delih; s toplim izrazom tega zaupanja in cesarsko Svojo naklonjenostjo vam kličem vsem: Dobro došli!

Pri sprejemu ogerske delegacije ogovoril je predsednik grof Ludvik Tisza Njegovo veličanstvo. Poudarjal je udanost Ogerske in prepričanje, da zamore domovina le tedaj vspešno napredovati, če je prestol neomajan in monarhija močna in jedina. Pač je treba štediti, a kar zahteva varnost domovine — to bode ogerska delegacija vedno rada dovoljevala. Ako bode doba miru ohranjena in ako bode vlada porabila ta ugodni čas, da povzdigne gospodarstvene zadeve države doma in v inozemstvu, potem bode država leto za letom lažje zamogla ustreči potrebam monarhije.

Predsednik avstrijske delegacije, doktor Smolka, je v svojem nagovoru tudi z navdušenimi besedami izražal čute vdanosti in zvestobe do Nj. veličanstva. Nalogo delegacij osvetil je gledé dveh meri. Na jedni strani bode treba davkoplačevalce kolikor mogoče varovati in s tem pospeševati, da se doseže ravnotežje v državnem gospodarstvu. Na drugi strani pa bode delegacija dovolila potrebne svote, da si ohrani država svojo moč in veljavo. Krasni naši armadi bode z veseljem votirala one zneske, ki so neobhodno potrebni, ako hoče vojaštvo zadostiti svoji težavni nalogi. Delo, ki čaka delegacij, nikakor ni lahko; a vender je govornik prepričan, da bode rešeno po vzvišenih očetovskih intencijah Nj. veličanstva, intencijah, ki delujejo tako vztrajno in plodunosno za blagor narodov, živečih pod milim žezlom Nj. veličanstva. To pripoznavajo s hvaležnim srcem vsi rodovi, ki vedno prosijo Vsemogočega, da bi obvaroval, čuval in blagoslovil presvitlega vladarja.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včeraj bile so delegacije sprejete od Nj. veličanstva cesarja. Prestolni govor napravil je na delegate silen utisek. Redko ke-

ona bi se morala pred vsemi drugimi odlikovati. Oblika naj bi ji bila nekoliko večja, sploh bi morala biti vsa knjiga bolj obširna (okolo 10 pól) ter vsaj z nekaterimi slikami olepšana. Obsegati bi morala vsaj tri daljše povesti (po 1½ pôle), nekoliko dobrih pesmi, več vsakovrstnih poučnih in zabavnih spisov, najmanj 50 (a ne samo 10 do 12) smešnic in razno drugo izbrano drobnjavo. Tako urejena knjiga bi se narodu gotovo čez vse prikupila ter družbi vsako leto mnogo udov privabila.

Tretja knjiga bi bila edino zabavi namenjena; prinašala bi vsako leto kako večjo povest, kakor je na pr. letošnja „Miklova Zala“, ali pa bi se po nji (od leta do leta) kako večje pripovedno delo objavljalo.

Četrta in peta knjiga bi bili namenjeni pouku; vender naj bi odbor za to skrbel, da bi se ob enem ne objavljalo dvoje obširnih del, ampak da bi vsaj ena teh knjig bila celotna, da bi prinesla vsako leto ali vsaj vsako drugo leto kaj novega, na pr. eno leto „Slov. sočinar“, drugo leto „Pogled v kemijo“ itd.

Šesta in sedma knjiga slednjič bi bili pobožnega značaja.

(Konec prihodnjič.)

vsem pobožno, drugi poučno, tretji zopet zabavno berilo. No, vender se sme reči, da zlasti dobro zabavno berilo ustreza vsakemu udu, bodisi olikan ali neolikan, in stanu kakeršnega koli; v tem ko poučno in pobožno berilo ne najde povsod marljivih čitateljev. Vsekako pa bi odbor najbolje pogodil, ako bi se na vsako stroko (pouk, zabavo in pobožnost) enakomerno oziral.

V tem oziru si dovoljujem sl. odboru podati nekoliko opazek v blagovoljen preudarek. Pred vsem: koliko knjig naj družba vsako leto izdava? Nekateri so teh mislij, da bi se naj izdaval manj knjig, a te bolj celotne in — vezane, češ, brošurane knjige se prehitro trgajo ter gredo tako po zlu. Tega nasveta jaz ne bi priporočal; 1.) za to ne, ker izdava družba večkrat prav obširna dela, katerih ni moči v enem letu na svetlo spraviti in torej tudi ne vezati; 2.) ker veznina preveč stane ter bi morali vsako leto najmenj dve knjigi odpasti, da bi se mogla namestu njih veznina plačati; 3.) komur so knjige pri sreci, jih bode uže sam vezati dal; pri onih pa, ki zanje nimajo brige, tudi vezane knjige ne bodo dolgo trpele; 4.) ker se more raz-

daj govoril je cesar pri oficijalnih sprejemih tako glasno in odločno, kakor včeraj. S posebnim poudarkom govoril je monarh o trocarskem shodu v Skjernijevicah ter navlastito naglasil prijateljsko razmerje k Rusiji in nemški državi. Rusija imenovala se je najprej ter je cesar ta stavek posebno naglasil. Omenjeni odstavki prestolnega govora našli so tudi pri delegatih najživahnejše odobravanje. Prestolni govor nam je najbolje potrjenje občega prepričanja, da je evropski mir za dolgo časa osiguran.

Kakor smo uže včeraj javili, govoril je predvčerajšnjem v hrvatskem saboru ban grof Khuen važen govor, kateri zasluži pozornost tudi izven mej trojedine kraljevine. Ban grof Khuen odkril je krtovo postopanje opozicije ter se izjavil o svojem položaju na proti skupni vladi in hrvatski kraljevini. Rekel je, da je prošel čas, ko se je mislilo, da se bode na Hrvatskem moralo vladati tudi brez sabora, ker se je sedaj v zbornici našla večina, katera hoče ohraniti zakoniti temelj. Drugi važni dogodek iz hrvatskega sabora je izstop neodvisne narodne stranke. Neodvisnjaki ostali so še dva dni po izključenju Starčevićancev v saboru, potem pa so se kar naenkrat spomnili, da tam, kjer ni proroka Starčevića, tudi oni ne morejo ostati, ter so in *Gänsemarsch* zapustili saborsko dvorano. Pred izstopom so pa vender-le potolažili saborsko večino, da bodo uže zopet prišli pod načelstvom Davida Starčevića.

Iz Sarajeva se poroča, da se je novačenje v Bosni tudi v okrajih Visoka, Dolnja Tuzla in Prozor vršilo mirnim načinom. Koncem tega meseca ovršeno bo novačenje v celi Bosni in Ercegovini.

Tuje dežele.

Iz Berolina se javlja, da se nemško ministerstvo notranjih zadev bavi sedaj z vprašanjem, bi li ne kazalo prepovedati tovarnam, da upotrebljavajo delavke tudi pri ponočnem delu. To vprašanje res zasluži, da se nanj obrne največja pozornost ne samo v Nemčiji, nego tudi drugod.

Predvčerajšnjem otvorilo se je narodno sobranje **bolgarsko** v Sofiji. Knez Aleksander sam otvoril je zborovanje. Knežev govor naglašja najprej, da vlada v deželi popolen mir in da so odnošaji z vlastni prijateljski. Oglašja se potem, da se bode narodnemu sobranju predložilo več zakonskih načrtov finančialne narave; izjavlja, da bode Bolgarija čim prej storila svojo dolžnost glede zidanja iztočne železnice ter da se bode tudi spor s Srbijo skoro definitivno poravnal.

Egiptovski proračun za vojsko in policijo iznaša za leto 1885 360 000 funtov sterlingov, in sicer 130 000 funtov za vojsko in 230 000 funtov za policijo. Vojska znižala se bode na 4000 mož ter bodo razun 18 odpuščeni vsi angleški častniki. Policija pomnožila se bode za 3000 mož.

Razne vesti.

— (V Jeruzalem!) Iz Celovca se z dné 23. t. m. poroča: Pred dvema dnevoma opazovali smo na naših ulicah čudno prikazen, moža v trdi halji, bosega in gologlavega. Ker je bila njegova oprava izredna, vzbudil je pozornost oblatov in zahtevali so od njega, naj se s pismi izkaže, kdo da je. Našli so njegove izkaznice vse v po polnem redu ter zvedeli, da je možu tekla zibel v deželi Cida in Don Quixota ter da je potoval peš od Valladolida v St. Juana de Compostella, od tu v Lourdes, potem k Mariji Mniški ter da skozi Tirolsko prišel v Celovec, od koder namenja iti v Zagreb, v Sarajevo, v Sredec in Carigrad. Iz Carigrada potoval bode pobožni romar peš dalje v Jeruzalem, da izpolni storjene obljube. Vso to pot je prehodil potrpežljivi romar samo z znanjem španščine. Ta španski romar prenočil je pri tukajšnjih kapucinih.

— (Sežiganje mrličev.) V Gothi je sežiganje mrličev uže zelo prišlo v navado. Od leta 1878, ko se je postavila peč za sežiganje mrličev,

se je število sežiganj vedno množilo. Tako se je sežigalo l. 1879: 17, l. 1880: 16, l. 1881: 33, l. 1882: 33, l. 1883: 46 in l. 1884 uže 54 mrličev. Izmed sežiganih mrličev je bilo 62 domačinov, 138 vnanjih; 162 moških, 69 žensk in 5 otrok.

— (Velikansk grozd) zrasel je v Luganu ter je bil v Bielu (Švica) razstavljen; dolg je bil 60 cm., ne včevši prazni del peclja.

— (Novi ekumenični patrijarh.) „Pol. Corr.“ poroča iz Carigrada: Dne 20. okt. sprejel je sultan v slovesni avdijenci novega ekumeničnega patrijarha. Vladni parnik šel je v Therapijo po novega dostojanstvenika; pripeljal ga je s sijajnim spremstvom v Dolmo-Bagdže, kjer so uže čakali krasni cesarski vozovi. V njih se je vozil patrijarh s svojimi duhovniki v cesarsko palačo. Sultan ga je sprejel jako uljudno in prijazno. Pripel mu je na prsa veliki kordon medžidiije-reda. Od vladarja podal se je patrijarh v palačo velicega vezirja in družih ministrov, katerim je napravil običajne poklone. Vrnivši se domov bil je potem slovesno umeščen.

— (Dva francoska učenjaka) evropske slave umrla sta v Parizu. Prvi je Mr. Faustin Hélic, najslavnejši kriminalist svoje dobe. Dočakal je 85 let. Drugi je Jacques Auguste Adolphe Régnier, znani prelagatelj Schillerjevih del. Porodil se je l. 1804.

— (Igralčevi dohodki.) Angleški gledališni igralec Wilson Barrett, ki je znan kot najboljši predstavljavec Hamleta, zasluži na leto čez 200 000 gld. In naši igralci?

— (Knežja plača kočijaževa.) Znani nevjorški milijonar in železniški kralj, kakor tega kneza nazivljajo, jako slabo plačuje svoje delavce. Vender ima pri nekaterih izjemo. Za svoje kočijaže vrlo dobro skrbi. Nedavno je daroval jednemu izmed teh 10 000 dolarjev, ker je zmagal pri neki dirki druge konkurente.

— (Mala potovalka.) Pred nekaterimi meseci umrla je v Indiji soproga tam namesčenega angleškega kapitana Wighta. Kmalu po smrti matere jelo je tudi jedino dete, triletna hčerka, bolehati, in skrbni oče se je odločil, drago dete poslati izpod tega nezdravega podnebja k stari materi na Angleško. Denarstvena sredstva pa kapitanu niso dopuščala, da bi bil dal na daljno pot spremljevalko svoji hčerki — in kako je ukrenil? Napravil je hčerki par ducatov predpasnikov in vsakemu teh predpasnikov bile so vezane besede: „Jaz se imenujem Nelly Wight, sem tri leta stara in prosim te, da me dovedeš k moji stari materi, Fanny Paking v Londonu.“ Dete došlo je zdravo v London; princesinja Waleska, čuvša o tem dogodku, pozvala je malo Nelly k sebi, da ji je pripovedovalo o potovanji. Princesinja pa ni zvedela dosti, kajti mala Nelly je vedno le pripovedovala: „Našo hišo je zmerom obdajala voda in jaz sem dobivala več kolača in potvic jesti nego pri svojem očetu!“

Domače stvari.

— (Nj. c. kr. apostolsko veličanstvo) blagovolilo je z Najvišjim odlokom z dné 19. oktobra t. l. izpraznjeno prebendo kranjske ustanove za plemenitaške gospodičine podeliti Katarini baronici Lazarini-Jablanitz.

— (Najvišje priznanje.) Nj. c. in kr. apostolsko veličanstvo blagovolilo je z Najvišjim odlokom z dné 19. oktobra t. l. premilostno dovoliti, da se profesorju na državnem gimnaziju v Rudolfovem gosp. p. Bernardu Vovku povodom lastno izprošenega umirovljenja izrazi Najvišje priznanje za mnogoletno izvrstno učiteljevanje.

— (Imenovanje.) C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je imenoval začasno učiteljico gspdc. Pavlino Goltsch stalno učiteljico na dvorazrednici v Boštanji in gspdc. Josipino Malec v Kostanjevici učiteljico na dvorazrednici na Raki.

— (Najdeno truplo.) Včeraj našli so v Gruberjevem kanalu moško truplo. Ponesrečenec je Fran Škarjavec, 40letni zidar iz Spodnje Šiške. Zapustil je pet otrok. Pred jednim tednom je še delal na Viči. Kako je pal v vodo, se ne vé; zločin se skoro da ni na njem izvršil, ker ni bilo znati na trupu ran. Mož ga je pa časi rad malo preveč potegnil in morda je v pijanosti zabredel v valove.

— (Morske živali.) Kakor se poroča iz Trsta, došel bode v kratkem v Ljubljano akvarij, v katerem se bodo videle najlepše žive morske živali iz Jadranskega morja.

— (Mlinar in njegova hči.) Znana Rauhova zaloigra v 5. dejanjih se bode v l. dan novembra predstavljala v deželnem gledališči. Pričakujemo obile udeležbe; ker bodo vse glavne uloge v spretnih rokah, se je nadejati prav zabavnega večera.

— (Domači obrtovalci.) Pri gradnji gledališča na Reki prevzeli so mnogo del ljubljanski trgovci, in sicer je prevzel tapetovanje in okraševanje ter dotično opravo v oskrb gosp. Fran Doberlet, barvomazniška dela gosp. Adolf Eberl, stekleninarska dela in oskrb z ogledali je prevzel gosp. P. Kajzel, bliskovne odvodnike in telegrafsko napeljavo bode oskrbel gosp. A. Geba.

Iz seje mestnega odbora ljubljanskega.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Mestni zbor ljubljanski imel je danes ob 6ti uri zvečer v mestni dvorani javno sejo. — Seje udeležilo se je 18 odbornikov.

I. Gosp. župan Grasselli otvoril sejo, konstatuje sklepčnost odbora ter imenuje overovateljske zapisnika gg. dr. Bleiweisa viteza Trsteniškega in dr. Zarnika.

Gosp. župan Grasselli naznanja, da se je Nj. veličanstvo cesar blagovolil zahvaliti za poslano mu čestitko k imendanu. — Se vzame v znanje.

Na dalje poroča, da se je gđc. Fröhlichova odpovedala poučevanju v ženskih ročnih delih, in sicer zaradi bolehnosti. Gosp. župan obžaluje izgubo te izvrstne učiteljske moči ter predlaga, naj se gđc. učiteljici izreče priznanje in zahvala.

Zbor odobrovalno pritrdi.

Dalje: Mesto Praga poslalo je poročilo. — Se vzame v znanje.

Konečno omenja g. župan Grasselli, da je deželni zbor kranjski v slednjem zasedanju imel se baviti z mnogimi predlogami, katere so zadevale mesto ljubljansko. Na dnevnem redu bil je status ljubljanskega mesta. Gosp. župan obžaluje, da se je ta predloga morala za zdaj odložiti, a meni, da se tako važna zadeva ne more brzo rešiti, kajti prej treba vse natanko pretehtati in preudariti, in bolje je, da se ne stori kako ne po polnem preudarjeno delo. — Sklenila pa da se je v deželnem zboru druga postava, katera bode ljubljansko mesto živo zadela. Naslov tega zakona da se sicer nedolžno glasi: Načrt zakona, s katerim se prenarejajo nekatera določila deželnih zakonov z dné 19. decembra 1874, št. 37, in 26. okt. 1875, št. 27. (O tem zakonu govorili smo uže obširneje v poročilu iz deželnega zbora in v mnogih člankih. Ured.) Vender odvzame Ljubljani važen privilegij, katerega je do zdaj uživala. Mnoge davkoplačevalce da bode ostro zadel, češ, da bodo nekateri davkoplačevalci morali polovico več plačevati kakor do zdaj. Razen tega mora mesto skrbeti za šolska poslopja, za svečavo in kurjavo itd. Ta zakon da je za Ljubljano velike važnosti, za tega delj, pravi g. župan, zdelo se mi je umestno s svojim drugom gosp. Moschétom glasovati proti temu zakonu ter da je tudi z besedami hotel gospode poslance odvrniti od sklepa, in to da poročati zboru si šteje v dolžnost.

Mestni odbornik gosp. Hribar pravi, da se je mesto nadejalo, da se bode zdanja večina deželnega zbora zanj potegovala, a da se nobeden poslanec ni oglasil proti omenjenemu zakonu, kateri bode zadel posebno male obrtovalce, samo župan ljubljanski da se je krepko branil tega zakona, zato on stavi dva predloga: 1.) Izroči naj se ta zakon združenemu finančno-šolskemu odseku v pretres, če možno, da se ta zakon prepreči, in 2.) izreče naj se g. županu za toplo potezanje in zagovor ljubljanskega mesta interesov v deželnem zboru od strani mestnega zbora zahvala.

Mestni odbornik gosp. Gogola se strinja s tema predlogoma, samo omenja, naj bi prvi predlog dobil tudi pravni odsek v pretres, ker tu treba pregledati vse s pravnega stališča. Vzprejmeta se oba predloga z dostavkom g. Gogole.

II. Poročila finančnega odseka:

a) Prošnja Marijine bratovščine ljubljanske za znižanje takse o ogledu. Poročevalec predlaga, naj se prošnja odbije.

Gosp. mest. odb. dr. Tavčar omenja, da je ta bratovščina dobrodelna naprava in taki dobrodelni zavodi naj se podpirajo. Zgodilo bi se, če bi ne bilo takih dobrodelnih zavodov, da bi morala mestna občina marsikatero revnega mrliča pokopati na svoje troške. Govornik torej meni, naj bi se prošnja ne odbila nepogojno, marveč z dostavkom, da se društvu pripušča, da od slučaja do slučaja izkaže z ubožnim listom revščino ter da se na tej podstavi potem odpusti, oziroma zniža taksa.

Gosp. mest. odb. Valentinčič omenja, da je čul, da je društvo moralno zavezano takse plačevati za ubožne in imovite, torej gre to iz društvene blaginje.

Gosp. mest. odb. Skrbinec se strinja s predlogom dr. Tavčarja, a on meni še, da naj bi se taksa splošno znižala.

Gosp. župan Grasselli odgovarja, da Skrbinec predlog seza predaleč, da to ni na dnevnem redu, a da je na izvoljo gosp. predgovorniku, da predlog samosvojno vložijo.

Ko sta govorila še gg. mest. odb. Gogola in Pakič, se je glasovalo.

Vzprejel se je predlog odsekov, naj se prošnja odbije; predlog gosp. dr. Tavčarja ostal je v manjšini.

b) Gosp. mest. odb. Gogola poroča o prošnji Ivana Skubeta, sluga na veliki realni ljubljanski, za petletnici ter predlaga, da se prosilcu dovolita dve petletnici po 25 gld. ter da se to vprašanje načelno reši zdaj, tako da bodo tudi prihodnji slugi imeli pravico do petletnic.

Predlog se vzprejme.

c) Gosp. mest. odb. Petričič poroča o prošnji Matije Zdešarja, hišnega posestnika na Poljanskem nasipu št. 48, zaradi prodaje mestne parcele tik njegove hiše. Poročevalec omenja, da kupec ponuja premalo kupnino, zemljišče pa da je na tem prostoru mnogo vredno, sicer pa da mestna blaginica ni tako v zadregi, da bi bilo treba kaj prodajati, torej stavi v odsekovem imenu predlog, naj se prošnja odbije.

Predlog se vzprejme.

č) Gosp. mest. odb. Petričič poroča o mestnega magistrata nasvetu, naj se štirim magistratnim detektivom dovoli po 10 gld nagrade za revizijo psov gledé davka ter v odsekovem imenu predlaga, naj se dovoli prosilcem vkup 40 gld., razdelitev pa naj se pripusti županu po zaslugah.

Predlog se vzprejme.

Gosp. mest. odb. dr. Tavčar poroča o Janeza Žabjaka prošnji za znižanje najmovine mestne mesnice v šolskem drevoredu od 120 gld. na 80 gld. Ker se je mesnica oddala na prostovoljno ponudbo te najemnine najemniku, ni razloga, da bi se zdaj znižala; stavi torej v odsekovem imenu predlog, naj se prošnja odbije.

Predlog se vzprejme.

Gosp. mest. odb. Petričič poroča o mestnega magistrata predlogu, naj se odpiše neiztirljiva najmovinska doklada 132 gld. 22 kr. ter predlaga, naj se mestnega magistrata predlog vzprejme.

Predlog se vzprejme.

(Konec prihodnjič.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Berolin, 29. oktobra. Izidi volitev so dozdaj znani samo od volitev v večjih mestih; volitve izpale precej neugodno za liberalce, izgubili so več glasov, a okrepili so se socijaldemokrati.

Carigrad, 29. oktobra. Zatrjuje se, da je Turčija notificirala Calici, da bode obstoječe železnocestne črte sekvestrirala ter gradnjo novih črt drugim koncesionarjem izročila, če Hirsch v določenem roku ne vzprejme od Turčije prve predloge gledé železniškega vprašanja.

Dunaj, 29. oktobra. „Wiener Zeitung“ objavlja naslednja premeščanja in imenovanja: Beležnik gosp. Viktor Globočnik je na lastno prošnjo premeščen iz Zatičine v Kranj; beležniški kandidat v Mariboru gospod Makso Kosér je imenovan beležnikom s sedežem v Idriji in beležniški kandidat v Postojini gospod Fran Štajer je imenovan beležnikom za Metliko.

Bruselj, 28. oktobra. Od včerajšnjih komunalnih volitev je pri 92 volitvah znan izid; izvoljenih je bilo 53 liberalnih, 29 klerikalnih in 10 deloma liberalnih, deloma klerikalnih kandidatov.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 29. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.05
„ „ „ srebri	82.20
Zlata renta	103.45
5% avstr. renta	96.15
Delnice narodne banke	861.—
Kreditne delnice	286.10
London 10 lir sterling	122.35
20 frankovec	9.72
Cekini c. kr.	5.80
100 drž. mark	60.05

Tujci.

Dne 27. oktobra.

Pri Maliči: Jovanović, c. kr. podmaršal, z obitelji, iz Zadra. — Hostnik, Kraus, Bruckner, Polak, Weiler, Höflich in Kaiser, trgovci, in Hammel, knjigovodja, z Dunaja. — Klein, trgovec, iz Prage. — Mascheri, trgovec, iz Trsta. — Gossleth, zasebnik, iz Hrastnika.

Pri Slonu: Schiller, trgovec, z Dunaja. — Basevi, agent, iz Trsta. — Jarc, knezoškof. oskrbnik, iz Gor. Grada. — Pototschnig, ingénieur, iz Kroke. — Starič, soproga pristava, iz Il. Bistrice. — Kuralt, graščak, iz Dolenjske.

Umrli so:

V civilni bolnici:

Dne 28. oktobra. Martin Cankar, gostac, 61 l., plućna tuberkuloza.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
28. okt.	7. zjutraj	738.34	— 0.2	bzv.	megla	
	2. pop.	737.84	+ 8.2	svzh. sl.	d. js.	0.00
	9. zvečer	737.88	+ 4.4	„	zvz.	

Salicilna ustna voda

in (108) 15—1

salicilni zobni prašek

pripravljen od G. Piccolija, lekarja „pri angelji“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Vsakdanja uporaba ohrani zobe zdrave, zobno meso okrepi ter obvaruje vseh zobnih in ustnih bolezni in vratobola.

Steklenica salicilne ustne vode 40 kr.; škatulja salicilnega zobnega praška 30 kr.

Ravnokar je izšla in se dobiva v Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergovi knjigarni:

Poročilo o kmetijski enkëti

dne 17. in 18. aprila 1884 v Ljubljani, uredil dr. Josip Vošnjak, deželni odbornik.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

Nemška prestava tega poročila velja 60 kr. po pošti 65 kr.

Podpisani si usoja s tem oznaniti, da je v

Bayerjevi hiši v Slonovih ulicah

vinotoč otvoril,

v kojem bode točil le najboljša in pristna prirodna vina. Tu se tudi razpečavajo vina v posodah od 56 litrov naprej v vsaki poljubni količini.

Za promptno postrežbo je najbolje poskrbljeno, ter vabi k mnogobrojnemu obiskovanju najuljudnejše (110) 3—3

odličnim spoštovanjem

Ljubljana. **Janez Hafner.**

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalec damo našo Pratico jako cenejšje.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg štev. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vunanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah upeljanih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.